ל) [ערכין ג:], ל) [עס מנחות מג.], ג) [מנחות מג.], ג.
 לג. ע"ש ערכין ב. ע"ש],
 ל) [חפשטו בכל המקומות

בש"ם ואדרבה איפכא מלינו

ואפילו לרבי יוסי ורבי שמעון אינו אלא רשות ול"ע], ס) [חגיגה יע: נדה

על:], ו) [לאו דוקא דהא עורה רשות הרצים היא

יספיקו טהור תוס' נדה

ה: ד"ה ואם אי אפשר

דליתיה קמן כו' ולע"ה שלא

החדימו דבריהם אדהכאז.

כון, ט) וערכין

זבחים לא:, מ) [ויקרא

ושמז. כ) ומרכיו בז. ל) עיין מהרש"ח ומהר"ס, מ) [ל"ל שוחט הטמח],

נ) ושנת ינו. מ) ושהייה

לקמן לב. דרסה שם ל: חלדה שם לב.], ע) [יומא

כז.], בּ [נ״ל קאמר], כז.], בּ [נ״ל ממדב. כ] נ״ל ממדב. מהר״ם, ק) [ע״ סוטה ל: וע״ע

בע"ז נו. וברש"י ותוס' שם ועי' תוס' לקמן לד: ד"ה והשלישי ותוספות כריתות

יג. ד"ה המירוז. ל) ולא

ידעתי מקומו ועי׳ ברכות נג: יומא לט. ושבועות יח:

דרשינן והתקדשתם למילתה אחריתה לגמרין, ש) [עי תום' לקמן ל. ד"ה והתנן],

מ) [מדות פ"ב מ"ה], מ) [עיין תוספות זבחים לח:

ד"ה ובטמאים],

גליון הש"ם

תום' ר"ה אכל וכו' שיהי

נודרים בעת צרה. עיין

משובת מהר"ם מאדוו'

ל א מיי׳ פ״א מהלכום פסולי המוקדשין הלכה א [ופ"ט מהלכות ביאת ממדש הלכה ו ופ"ה הלכה אן:

תורה אור השלם ו. וְסָמַךְ יְדוֹ עַל רֹאשׁ. הָעִלָּה וְנִרְצָה לוֹ לְכַפֵּר עָלָיו: ויקרא א ד 2. וְכֹל אֲשֶׁר יִגַע עַל פְּנֵי הַשְּׁרֶה בַּחֲלֵל חֶרֶב אוֹ בִּמֵת אוֹ בִּעֶצֶם אָדֶם אוֹ יִטְמָא בְקֶבֶר

במדבר יט טז

מוסף רש"י

ימים:

בחולין שנעשו על טהרת הקדש. אדס מקבל לאכול קדשים מקבל עליו לאכול חוליי בנוררת בטהרת הקדש, כדי שיהו בני בימו זהירין ובקיחין בטהרת הקדש (חגיגה יט:). אילימא אחרש שוטה אילימא אחרש שוטה וקטן, וכולן ששמטו קלי נמי לחרש שוטה וקטן והל דפרכינן לי נימל חרש שוטה וקטן עלה קלי, הכי פרכינן לי נימל לחרש שוטה וקטן (חודיה הלחרש שוטה וקטן (חודיה קאי, עלה קאי, מיניה קא סליק כו' (לקמן יב:). שהשחיטה כשרה כו' ובטמאים. בטמא שרץ קאמר שאינו מטמא כלי דלאו אב הטומאה הוא, או בטמא מת וכגון שבדק קרומית של קנה ושחט בה, אבל בסכין לא, שהוא מטמא את הסכין והסכין מטמא את הבשר, וכגון דעביד סכין אריכא ושחיט

רבינו גרשום

(זבחים לא:).

ממאי. דלכתחלה הוא ותיקשי לד ל) דיעבד כדאקשינן ברישא: וקסבר חולין שנשחט שנעשו על טהרת הקדש כקדש דמי ³)למימר אע״פ שוחט כענין זה דבעינן למימר . כיצד הוא עושה: שמא ישהו כלומר שמא ישהו כשיעור שהייה דקה לדקה . וגסה לגסה: שמא ידרוסו. לא יעשה הולכה והבאה כדין שחיטה ושמא יחלידו הסכין בין סימן לסימן ויחתכו הסימנים ממטה למעלה. ולמה לא תנן . שמא יגרימו ושמא יעקרו פנא גו כו ושנא יכקוד בדין הוא דליתני ואמאי לא תני יש מהם דצריך . לעמוד עליהם שישחטו לעמוז עליהם שישחטו [יפה] ואיזו זו זו שהייה ודרסה וחלדה שאי אפשר להבחין [אחר כך] אי שהה אי דרס והחליד או לא אבל הגרמה ועיקור אפי׳ לאחר ששחט אפשר לראוח אח . אלא עד כמה ליתני וליזיל. עלה קאי ואם שחטו מיבעי ליה כלומר כיון דסליק מחרש שוטה וקטן אם שחטו מבעי ליה למיתנא:

א) נראה דל"ל ותקשה לך מסיפא דתני ושחיטתן כשרה למשמע דיעבד כדאקשינן וכו'. ב) אולי ל"ל ואילטריך למימר דאעפ״כ שוחט כענין זה.

אבל אמר הרי עלי לא. הך סוגיא כלישנא בתרא דפ״ק דנדרים (דף י.) דקאמר דפליגי בנודב אבל ללישנא קמא פי דקאמר דפליגי בנודר אבל בנודב מודה רבי מאיר וא״ת כיון דקרא בנדר כתיב מנא ליה לרבי מאיר דאין נודב טוב 3 מנודר ומשלם ולרבי

יהודה נמי אמאי אם אמר הרי עלי לא הא כל היכא דכתיב נדר הוי נדר אבל אמר הרי עלי לא וכל הכל לאו דוקא ונדבה הוי נדבה דוקא כדמוכח לכתחלה הוא אלא הכל חייבים בסוכה בריש מנחות (דף ב.) וזבחים (דף ב.) מהכל חִייבין בציצית הכי נמי דלאו לכתחלה גבי כאשר נדרת לה' אלהיך נדבה חייבין לא קאמינא אלא יו מעתה יהכל סומכיז דפריך האי נדבה נדר הוא וי"מ אחד האנשים סואחד הנשים הכי נמי דלאו דהתם פריך משום דשני קרא בדבוריה לכתחלה והא כתיב יוסמך ידו ונרצה אין וי"ל דקסבר כיון דחייש קרא לתקלה איכא הכל לכתחלה ואיכא הכל דיעבד אלא בנדר ה"ה בנדבה דהא איכא למיחש לתקלה דאפי׳ מביאה לעזרה ומקדישה הכל דהכא ממאי דלכתחלה הוא דתקשי לך יכול להנות ולמעול בה ולבא לידי דלמא דיעבד הוא ולא תקשי לך א"ל אנא תקלה בכמה עניינים דכ"ע לא בקיאי שחימתן כשרה קשיא לי מדקתני שחימתן כשר' כהלל דמעולם לא מעל אדם בעולתו דיעבד מכלל דהכל לכתחלה הוא דאי דיעבד תרתי דיעבד למה לי אמר רבה בר עולא הכי (פסחים דף סו:) ולרבי יהודה נמי משמע ליה קרא דוקא בנדבה אע"ג קתני הכל שוחמין ואפי' יו ממא בחולין ממא דבנדר כתיב דהא בנדר לא מלי למימר בחולין מאי למימרא בחולין שנעשו על דנודר ומשלם טוב שהרי כתיב וכי מחדל לנדור לא יהיה בך חטא הא אם תדור יהיה בך חטא וללישנא קמא מהרת הקדש וקסבר ∞חולין שנעשו על מהרת הקדש כקדש דמו כיצד הוא עושה דנדרים מפרשינן לקרא הא אם חדור מביא סכין ארוכה ושוחם בה כדי שלא אפשר שיהיה בך חטא אם לא תשלם יגע בבשר ובמוקדשים לא ישחום שמא יגע בבשר ואם שחם ואומר יברי לי שלא נגעתי שחימתו כשרה חוץ מחרש שומה וקמן דאפילו בחולין גרידי דיעבד נמי לא שמא ישהו שמא ידרםו ושמא יחלידו וכולן ששחמו אהייא אילימא אחרש שומה וקמן עלה קאי ואם שחטו מיבעי ליה אלא אטמא בחוליו הא אמרת לכתחלה נמי שחים ואלא אממא במוקדשים בברי לי סגי דליתיה קמן דנשייליה האי ממא במוקדשים מהכא נפקא מהתם נפקא "כל הפסולין ששחטו שחיטתן כשרה שהשחימה כשרה בזרים בנשים ובעבדים ובטמאים ואפילו בקדשי קדשים ובלבד שלא יהיו ממאין נוגעין בבשר הכא

וא"ת לרבי מאיר דאין טוב שיהא נודב ומשלם כל עיקר אפילו מביא כבשתו לעזרה להאי לישנא בתרא יודנדרים היאך אכלו ישראל שלמים במדבר וי"ל כיון שנאסרו בענין אחר בבשרש הוו כאילו לוה להם המקום לאכול על ידי שלמים וא"ת והא כתיב (בראשית כח) וידר יעקב נדר וכתיב (יונה ב) את אשר נדרתי אשלמה וי"ל דבשעת לרה שרי כדאמרינן בבראשית רבה וידר יעקב נדר לאמר לאמר לדורות יו∘שיהיו נודרים בעת לרה: אנא שחיטתן כשרה קא קשיא לי. משמע שרב אשי הקשה אותה קושיא ואע"פ שהיא סוגיית הגמרא ומכאן ראיה שרב אשי סידר הגמרא עיקר התם איידי דתנא שאר פסולין תנא נמי אע"ג דאביי ורבא נמי אתו לשנויי הך ממא במוקדשים ואכ"א התם עיקר דבקדשים קושיא והם קדמו הרבה לרב אשי האי הכא איידי דתנא ממא בחולין תני נמי ממא שמא גם בימיהם הקשוה כבר: במוקדשים האי טמא דאיטמא במאי אילימא מבא בחולין מאי למימרא. ואע"ג דאיממי במת בחלל חרב אמר רחמנא דאסור לגרום טומאה לחולין שבא"י חרב ס היינו דוקה בפירות דשייכה בהו לא תקרב: שחיטתן כשרה. והיינו דיעבד דמתניתין. ולקמן מפרש

תרומה אבל בשר לא ואפילו יהא אסור לעמאות גופו א] באוכלין עמאין ואו כדדרשינן יי והתקדשתם והייתם קדושים אזהרה לבני ישראל שיאכלו חוליהן בטהרה מכל מקום יכול לטמאותן ולאוכלן בימי טומאתו: ובכוקדשין לא ישחום שמא יגע בבשר. אע"ג דאתרינן לקמן ום (דף קכא:) יאדמפרכסת הרי היא כחיה חיישינן שמא יגע אחר פירכום א"נ דוקא לענין העמדה והערכה הויא כחיה אבל לענין טומאה כיון ששחט שנים או רוב שנים מקבלת טומאה דחשיב אוכל כדאמר בהעור והרוטב (לקמן שם) השוחט בהמה טמאה לעובד כוכבים ומפרכסת מטמאה טומאת אוכלין אבל לא טומאת נבילותש: שבא יגע בבשר. אע"ג דדם קדשים אינו מכשיר חיבת הקדש מכשרת או שהעבירה בנהר ועדיין משקה טופח עליה כדקאמר בפ"ק דפסחים (דף כ.) וא"ת ואמאי לא קאמר דלא ישחוט משום דלמא אתי לימשך בפנים דאפילו טהור גמור לבן זומא דאמר (יומא דף ל.) הנכנס למקדש טעון טבילה ואסור לשחוט בסכין ארוכה דלמא אתי לאמשוכי וי"ל דבטהור איכא למגזר טפי דילמא אתי לאמשוכי אבל

וה"ה לשאר פסולין: הכא עיקר. דכולה פרקין בתורת שחיטה איירי: טמא מזהר זהיר ומידכר אי נמי נקט הכא שמא יגע בבשר משום דבעי למימר ואם שחט ואמר ברי לי שלא נגעתי הקשה רבינו אפרים איך יחכן שתהא סכין ארוכה כל כך מהר הבית עד עזרת ישראל דהאי טמא מוקמינן לה בסמוך אף בטמא מת ותנן בפ״ק דכלים (מ״ח) החיל מקודש מהר הבית שאין טמא מת ועובדי כוכבים נכנסים לשם עזרת נשים מקודשת הימנו שאין טבול יום נכנס לשם ואפילו למאן דמוקי לה בנטמא בשרך והלא עזרת נשים ארוכה קל"ה אמהם ואיך יתכן שתהא סכין ארוכה כל כך וי"ל דלמאי דפיר"ת בעלמא דלא גזור היכא דנטמא בפנים ניחא וכן לפירוש ר"י דפירש דלא החמירו אלא בעזרת

אבל אמר הרי עלי לא. דלמא פשע ולא מקיים והכי מוקמינן לה בנדרים בפ"ק (דף י.) לר' יהודה תני נודב ומשלם. אלמא מעריכין ונודרין לכתחלה לא דהרי עלי הוא דליכא למימר בהו הרי זו עד דאמר ברישא ערכי עלי והדר יהיב כפי הקצוב בפרשהיי ודמי עלי נמי דבעי

למשיימיה כעבדא דהיכי מלי למימר הרי אלו לערכים אם לא נדר תחלה בערך: וכל הכל לאו לכתחלה הוא. וכי אין לך הכל שהוא לכתחלה: הכל חייבים בסוכה. לאתויי קטן שאינו לריך לחמוש: הכל חייבים בלילית. לאתויי קטן היודע להתעטףי: חייבין לה החמינה. היכה דתני חייבין מוכח ודאי דלכתחלה קאמר: הכל סומכין. לאתויי יורש והא ודאי לכתחלה האמר דמצוה רמיא עליה על כרחיה: פרפי דיעבד למה לי. הכי איבעי ליה למיתני שחיטת הכל כשרה חוץ מחש"ו דמשמע שפיר דהנך דמרבינן מהכל דיעבד קמרבינן אבל לא לכתחלה א"נ ניתני הכל שוחטין לחודיה כדתנןם גבי מעריכין ונודרין ולא מפרש למה לי למיתני הכל שוחטין ואלטריך לפרושי ושחיטתן כשרה למימר דשוחטין דרישה דיעבד הוא. סואי קשיא בתמורה נמי הא תני והדר מפרש התם לא קתני כה"ג הכל ממירין ותמורתן תמורה בהדי הדדי ואי משום לא שאדם רשאי משום דבעי לאסוקי וסופג את הארבעים לאשמועינן דלוקין על לאו שחין בו מעשה: הכי קתני. לכתחלה ודיעבד דמתניתין הכל שוחטין לכתחלה לחתויי טמח בחולין: פשיטח. דהח לא החהרו ישראל על טהרת חוליהן: שנעשו על טהרת קדש. דקבל עליה לאכול בטהרת קדש שרולה להרגיל עלמו בטהרת קדשים שאם יאכל שלמים או תודה יהא בקי בשמירתן: כקדש דמו. וחייב להבדל מדרבנן מכל טומאות הפוסלות בהן ואפילו הכי מי (שחיט טמא) לכתחלה ובסכין ארוכה כדמפרש: ובמוקדשין. לכתחלה לח ישחוט ואפילו בסכין ארוכה חכיון דמוזהר מן התורה שלא יטמא כדכתיב (במדבר יח) ואני הנה נתתי לך את משמרת תרומותי אלמא בעינן שמירה גזור בהו רבנן לכתחלה משום סלך

הגהות מהר"י לנדא [א] תר"ה טמא בחולין . כדדרשינן והתקדשתם וכו'. נ"ב כדדרשינן בתנא דבי אליהו הובא בילקוט פ' כי משא סוף רמו שפ"ו: [כ] ד"ה ובמוקדשין וכו' דאמרינן לקמן דף ל' ע"א דאמרינן לקמן דף כצ"ל:

לך אמרינן נזירא סחור סחור לכרמא

אמאי לא מטמאה גברא לסכין והדר ניטמייה לבשר: גרידי.

שלא קבל עליו חטהרת כהן: שמא ישהו. והוי נבלה כדתנן לכולהו

בפ"בם): דיעבד נמי לא שמא ישהו. כלומר שמא שהו. ולקמן (דף יב:)

מפרש אמאי נקט שמא יקלקלו במחניתין לשון עחיד לאשמועינן שאין

מוסרין להן חולין לכתחלה ואפילו אחרים רואין אותם דמועדים הן

לקלקל תמיד: דעלה קאי. מינייהו קא סליק מאי וכולן דמשמע דקאי

נמי אאחריני ואם שחטו מבעי ליה: ואלא אטמא במוקדשין. דאמרת

דאיירי בה מתניתין ואמר לא ישחוט מאי איריא אחרים רואין אותן הא

אמרת איהו מהימן אי אמר ברי לי: מהכא נפקא. כלומר הכא סתמו

רבי במחניתין הא בשחיטת קדשים סתמיה דלכתחלה לא ודיעבד כשר:

כל הפסולין. יוכגון זר ואונן טמא ובעל מום וכיולא בהן: ששחטו. קרבן: בורים. דכתיב (ויקרא א) ושחט את בן הבקר לפני ה' והקריבו בני

אהרן מקבלה ואילך מצות כהונה לימד על שחיטת קדשים שכשרה בזריםשי

הגהות מהר"ב

רנשבורג א] תום' ד"ה טמא וכו' באוכלין טמאין כדדרשינן. נ״ב בתנא דבי אליהו חלק א' פרק ט"ו דף כ"ב ע"א והובא בילחוט שמעוני פ׳ לי תשא סוף רמו שפ"ו דף ק"ו ע"ב יעוש"ה ועיין בנוור א״ח מי׳ חר״ב מ״ם בשם הירושלמי ודו״ק ועיין בשם הירושלמי ודו״ק ועיין במשנה למלך פט״ז מהל׳ טומאת אוכלין הלכה יו״ד ודו״ק. שוב ראיתי בש״ם חדש עם הגהות הגאון מהר"י פיק ונדפס על הגליון שלא מנא דרשה זו בשום מקום ותמיהני שלא עיין על זה בילקוט ותנא :דבי אליהו

שימה מקובצת

אבל אמר הרי עלי. נ״ב עי׳ תוס׳ מנחות (דף פא ע״א): **כֹּן** אלא הכל סומכין ה"נ דלאו: ג' טמא בחולין. נ"ב עי׳ תוס׳ כריתות דף יג ע"א: **7]** ואפי׳ בסכין ארוכה דכיון דמוזהר מן התורה לשמרן שלא יטמאו כדכתיב מגברא: [] שלא קבל עליו

נשים שהוא מקום כניסה ויציאה אבל בשאר מקומות יכול ליכנס עד סמוך למחנה שכינה ממש אתי נמי שפיר ואין כאן מקומוא וי"מ דהכא מיירי בבמה ובזה יחיישב נמי בסמוך: שמא ישהו. ולהגרמה ועיקור לא חיישינן דמינכר ומיהו עיקור דסכין פגומה לא מינכר: איליטא אחש"ו עלה קאי. פירוש עלה לחודה קאי אבל הא פשיטא דעלייהו נמי קאי דדייקינן עלה לקמן (דף יב) מאן חנא
דלא בעי כוונה לשחיטה: דליתיה קמן דנשייליה. ואע"ג דעורה רה"ר היא כדאמר בפ"ק דפסחים (דף יעי) והיה לנו לטהר כאן מספק האי ספק לא דמי לשאר ספק טומאה ברה"ר משום דרוב פעמים לא יכול להזהר מליגע ואי איירי בבמה אחי שפיר:

טהרה בהן: 1) כל הפסולין לעבודה כגון זו: 10 להאי לישנא בתרא כדאמרי׳ בנדרים היאך: עו בענין אחר בכשר תאוה הוי כאילו: 1) שיהיו נודרים בעת צרה. אבל אמר הרי עלי לא פי׳ בקונטרס וערך לא מתוקם אלא בהרי עלי וקשה דאשכחנא לה כגון דאמר הריני בערכין ממעות שלפני ע"מ שלא אתחייב באחריותה א"נ כגון שהמעות כבר ביד הגזבר מקודם דתו ליכא תקלה ונודרין ונידרין בנדבה ותני נודב א"נ בעת צרה דשרי אלא סתם ערכין ונדרים לאו בהכי מיירו: זה הדיבור חסר מן התוספות ונמצא בתוס׳ כ״י אנא שחיטתן וכר: ילו) דאמרי׳ לקמן בפ׳ שני דמפרכסת: